

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (peto vijeće)

29. lipnja 2017.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Policijska i pravosudna suradnja u kaznenim stvarima – Okvirna odluka 2002/584/PUP – Europski uhidbeni nalog i postupci predaje između država članica – Razlozi za moguće neizvršenje – Članak 4. točka 6. – Obveza države članice izvršenja da izvrši kaznu u skladu s odredbama svojeg domaćeg prava – Prenošnje – Obveza usklađenog tumačenja“

U predmetu C-579/15,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio rechtbank Amsterdam (Sud u Amsterdamu, Nizozemska), odlukom od 30. listopada 2015., koju je Sud zaprimio 6. studenoga 2015., u postupku koji se odnosi na izvršenje europskog uhidbenog naloga izdanog protiv

Daniela Adama Popławskog,

uz sudjelovanje

Openbaar Ministerie,

SUD (peto vijeće),

u sastavu: J. L. da Cruz Vilaça, predsjednik vijeća, A. Tizzano, potpredsjednik Suda, u svojstvu suca petog vijeća, M. Berger (izvjestiteljica), A. Borg Barthet i F. Biltgen, suci,

nezavisni odvjetnik: Y. Bot,

tajnik: M. Ferreira, glavna administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 28. rujna 2016.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

— za D. A. Popławskog, P. J. Verbeek, *advocaat*,

— za Openbaar Ministerie, K. van der Schaft i J. Asbroek,

— za nizozemsku vladu, K. Bulterman, B. Koopman i J. Langer, u svojstvu agenata,

— za poljsku vladu, B. Majczyna, u svojstvu agenta,

— za Europsku komisiju, R. Troosters i S. Grünheid, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 15. veljače 2017.,

* Jezik postupka: nizozemski

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 4. točke 6. Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL 2002., L 190, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 83.).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru izvršenja u Nizozemskoj europskog uhidbenog naloga (u daljnjem tekstu: EUN) koji je Sąd Rejonowy w Poznaniu (Općinski sud u Poznańu, Poljska) izdao protiv Daniela Adama Popławskog radi izvršenja kazne oduzimanja slobode u Poljskoj.

Pravni okvir

Pravo Unije

Okvirna odluka 2002/584

- 3 Uvodne izjave 6. i 11. Okvirne odluke 2002/584 glase kako slijedi:

„(6) [EUN], predviđen ovom Okvirnom odlukom, prva je konkretna mjera u području kaznenog prava kojom se primjenjuje načelo uzajamnog priznavanja, koje Europsko vijeće smatra ‚kamenom temeljcem‘ pravosudne suradnje.

[...]

(11) U odnosima između država članica, [EUN] trebao bi zamijeniti sve prethodne instrumente o izručenju, uključujući i odredbe glave III. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma [od 14. lipnja 1985. između vlada država Gospodarske unije Beneluksa, Savezne Republike Njemačke i Francuske Republike o postupnom ukidanju kontrola na zajedničkim granicama, potpisane u Schengenu (Luksemburg) 19. lipnja 1990. i koja je stupila na snagu 26. ožujka 1995. (SL 2000., L 239, str. 19.)] koje se odnose na izručenje.”

- 4 Članak 1. stavak 2. te okvirne odluke predviđa:

„Države članice izvršavaju svaki [EUN] na temelju načela uzajamnog priznavanja u skladu s odredbama ove okvirne odluke.”

- 5 U članku 4. navedene okvirne odluke, naslovljenom „Razlozi za moguće neizvršenje [EUN-a]”, određeno je:

„Pravosudno tijelo izvršenja može odbiti izvršenje [EUN-a]:

[...]

6. ako je [EUN] izdan u svrhe izvršenja kazne zatvora ili oduzimanja slobode, a tražena osoba se nalazi, boravi, u državi članici izvršenja ili je njezin državljanin, a ta država članica obvezuje se izvršiti tu kaznu ili mjeru oduzimanja slobode u skladu s odredbama svojega domaćeg prava;

[...]”

Okvirna odluka 2009/909/PUP

- 6 U članku 28. Okvirne odluke Vijeća 2008/909/PUP od 27. studenoga 2008. o primjeni načela uzajamnog priznavanja presuda u kaznenim predmetima kojima se izriču kazne zatvora ili mjere koje uključuju oduzimanje slobode s ciljem njihova izvršavanja u Europskoj uniji (SL 2008., L 327, str. 27.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 11., str. 111.), naslovljenom „Prijelazna odredba”, određeno je:

„1. Zamolbe zaprimljene prije 5. prosinca 2011. i dalje se uređuju sukladno postojećim pravnim instrumentima o transferu osuđene osobe. Na zahtjeve zaprimljene poslije tog datuma primjenjuju se pravila koja donesu države članice u skladu s ovom Okvirnom odlukom.

2. Međutim, svaka država članica može, [u trenutku] donošenja ove Okvirne odluke, dati izjavu u kojoj navodi da će, u predmetima u kojima je pravomoćna presuda izrečena prije datuma koji ona odredi, kao država članica koja izdaje odnosno izvršava nalog i dalje primjenjivati postojeće pravne instrumente o transferu osuđene osobe važeće prije 5. prosinca 2011. Ako država članica da takvu izjavu, ti se instrumenti primjenjuju u tim predmetima u vezi sa svim drugim državama članicama bez obzira da li su i one dale istu izjavu. Taj datum ne smije biti kasniji od 5. prosinca 2011. Navedena se izjava objavljuje u *Službenom listu Europske unije*. Takva se izjava može povući bilo kada.”

Nizozemsko pravo

- 7 Članak 6. Overleveringsweta (Zakon o predaji) od 29. travnja 2004. (Stb. 2004., br. 195), kojim se u nizozemsko pravo prenosi Okvirna odluka 2002/584, u verziji primjenjivoj sve do stupanja na snagu nizozemskih odredaba kojima se prenosi Okvirna odluka 2008/909 (u daljnjem tekstu: OLW) predviđao je:

„1. Predaja nizozemskog državljanina može biti dopuštena ako je zatražena u svrhu kaznene istrage protiv njega i ako je, prema mišljenju pravosudnog tijela izvršenja, zajamčeno da, ako je u državi članici izdateljici uhiđenog naloga osuđen na bezuvjetnu kaznu oduzimanja slobode na temelju djela zbog kojih predaja može biti odobrena, može odslužiti tu kaznu u Nizozemskoj.

2. Predaja nizozemskog državljanina nije dopuštena ako je ta predaja zatražena u svrhu izvršenja kazne oduzimanja slobode koja mu je izrečena pravomoćnom presudom.

3. U slučaju odbijanja predaje koje se temelji isključivo na odredbama članka 6. stavka 2. [...], državno odvjetništvo obavještuje pravosudno tijelo koje izdaje uhiđbeni nalog da je spremno preuzeti izvršenje presude, u skladu s postupkom predviđenim člankom 11. Sporazuma o transferu osuđenih osoba, [potpisanog u Strasbourgu 21. ožujka 1983.] ili na temelju nekog drugog primjenjivog sporazuma.

4. Državno odvjetništvo odmah obavještuje naše ministarstvo o [...] svim odbijanjima predaje koja su dostavljena s izjavom iz članka 3. prema kojoj je Nizozemska spremna preuzeti izvršenje strane presude.

5. Članci 1. do 4. također se mogu primijeniti na stranog državljanina koji ima dozvolu stalnog boravka, ako mu se u Nizozemskoj može suditi za djela na kojima se temelji europski uhiđbeni nalog i ako se predviđa da nakon njegove predaje ne izgubi pravo boravka u Nizozemskoj zbog kazne ili mjere izrečene protiv njega.”

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 8 Presudom od 5. veljače 2007., koja je postala pravomoćna 13. srpnja 2007., Sąd Rejonowy w Poznaniu (Općinski sud u Poznańu) izrekao je D. A. Popławskom, poljskom državljaninu, uvjetnu kaznu oduzimanja slobode. Odlukom od 15. travnja 2010. taj je sud naložio izvršenje kazne.
- 9 Navedeni sud 7. listopada 2013. izdao je EUN protiv D. A. Popławskog radi izvršenja te kazne.
- 10 U okviru glavnog postupka, u vezi s izvršenjem EUN-a, rechtbank Amsterdam (Sud u Amsterdamu, Nizozemska) pita se treba li primijeniti članak 6. stavke 2. i 5. OLW-a, koji predviđa razloge za neizvršenje EUN-a osobito u korist osoba s boravištem u Nizozemskoj, što je slučaj D. A. Popławskog.
- 11 Sud koji je uputio zahtjev napominje da, u skladu s člankom 6. stavkom 3. OLW-a, Nizozemska, kada odbije izvršiti EUN, mora obavijestiti da je „spremna” preuzeti izvršenje kazne na temelju sporazuma koji je veže s državom članicom izdavateljicom. On navodi da takvo preuzimanje u glavnom postupku ovisi o tome da to Poljska zatraži. Međutim, poljsko zakonodavstvo protivi se takvom zahtjevu u slučaju kada je dotična osoba poljski državljanin.
- 12 Sud koji je uputio zahtjev naglašava da u takvoj situaciji odbijanje predaje može dovesti do nekažnjavanja osobe na koju se EUN odnosi. Naime, nakon objave presude kojom se odbija predaja, preuzimanje izvršenja kazne moglo bi se pokazati nemogućim, osobito zbog nepostojanja zahtjeva države članice izdavateljice u tom smislu, a ta nemogućnost ne bi imala nikakav utjecaj na presudu kojom se odbija predaja tražene osobe.
- 13 U tim okolnostima – sumnjajući u usklađenost članka 6. stavaka 2. do 4. OLW-a s člankom 4. točkom 6. Okvirne odluke 2002/584, koji dopušta da se predaja odbije samo ako se država članica izvršenja „obvezuje” izvršiti kaznu u skladu s odredbama svojeg domaćeg prava – rechtbank Amsterdam (Sud u Amsterdamu) odlučio je prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Smije li država članica izvršenja u svoje nacionalno pravo prenijeti članak 4. točku 6. Okvirne odluke 2002/584 na način da:

- je njezino pravosudno tijelo izvršenja dužno automatski odbiti predaju radi izvršenja državljanina države članice izvršenja ili osobe koja u njoj boravi,
- to odbijanje *ex lege* predstavlja spremnost da se preuzme izvršenje kazne oduzimanja slobode koja je izrečena protiv tog državljanina ili osobe koja tu boravi,
- ali se odluka o preuzimanju izvršenja donosi tek nakon odbijanja predaje radi izvršenja i potvrdna odluka ovisi o (1.) postojanju pravnog temelja u važećem sporazumu između države članice izdavateljice i države članice izvršenja, (2.) pretpostavkama koje su predviđene tim sporazumima i (3.) sudjelovanju države članice izdavateljice, npr. u obliku podnošenja odgovarajućeg zahtjeva,

pa postoji opasnost da država članica izvršenja nakon odbijanja predaje radi izvršenja ne može preuzeti izvršenje, ali ta opasnost pritom ne utječe na obvezno odbijanje predaje radi izvršenja?

2. Ako je odgovor na prvo pitanje niječan:

- a) Može li nacionalni sud izravno primijeniti odredbe Okvirne odluke 2002/584, iako se u skladu s člankom 9. Protokola (br. 36) o prijelaznim odredbama [(SL 2012., C 326, str. 322.)] nakon stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona pravni učinci te okvirne odluke moraju zadržati dok se navedena odluka ne stavi izvan snage, poništi ili izmijeni?

- b) u slučaju potvrdnog odgovora, je li članak 4. točka 6. Okvirne odluke 2002/584 dovoljno precizan i bezuvjetan da bi ga nacionalni sud mogao primijeniti?
3. U slučaju negativnih odgovora na prvo pitanje i drugo pitanje točku (b), smije li država članica čije nacionalno pravo za preuzimanje izvršenja inozemne kazne oduzimanja slobode zahtijeva postojanje pravnog temelja u odgovarajućem sporazumu u svoje nacionalno pravo prenijeti članak 4. točku 6. te okvirne odluke na način da ta odredba sama po sebi predstavlja zahtijevani međunarodnopravni ugovorni temelj kako bi se izbjegla opasnost od nekažnjavanja koja nastaje zbog toga što se u nacionalnom pravu zahtijeva postojanje međunarodnopravnog ugovornog temelja?
4. U slučaju negativnih odgovora na prvo pitanje i drugo pitanje točku (b), smije li država članica u svoje nacionalno pravo prenijeti članak 4. točku 6. navedene okvirne odluke na način da odbijanje predaje radi izvršenja osobe koja boravi u državi članici izvršenja, a koja je državljanin druge države članice, uvjetuje time da je država članica izvršenja nadležna za kaznena djela koja se navode u EUN-u i da u državi članici izvršenja ne postoje stvarne prepreke u pogledu kaznenog progona osobe koja boravi u toj državi članici za navedena kaznena djela (poput odbijanja države članice izdavateljice da državi članici izvršenja dostavi kazneni spis), dok takav uvjet ne predviđa u pogledu odbijanja predaje radi izvršenja državljanina države članice izvršenja?”

O prethodnim pitanjima

Uvodna napomena

- 14 Prethodna pitanja odnose se na usklađenost s Okvirnom odlukom 2002/584 nacionalnog zakonodavstva koje više nije na snazi zbog toga što je stavljeno izvan snage i zamijenjeno nacionalnim mjerama koje za cilj imaju prenošenje Okvirne odluke 2008/909.
- 15 Sud koji je uputio zahtjev smatra da navedeno nacionalno zakonodavstvo ostaje primjenjivo u glavnom postupku, uzimajući u obzir osobito činjenicu da je Kraljevina Nizozemska na temelju članka 28. Okvirne odluke 2008/909 dala izjavu u kojoj je u biti navela da će na presude koje su postale pravomoćne prije 5. prosinca 2011., kao što je ona koja je donesena u odnosu na D. A. Popławskog, i dalje primjenjivati pravne instrumente o transferu osuđene osobe koji su bili na snazi prije te okvirne odluke. Međutim, Europska komisija osporava valjanost te izjave kao i sličnu izjavu Republike Poljske te smatra da je situacija u glavnom postupku, suprotno onomu što smatra sud koji je uputio zahtjev, uređena nacionalnim odredbama kojima se prenosi Okvirna odluka 2008/909.
- 16 S tim u vezi, Sud je već presudio da on mora načelno ograničiti svoje ispitivanje na elemente za ocjenu koje mu je sud koji je uputio zahtjev odlučio dostaviti u svojem zahtjevu za prethodnu odluku. Stoga, u odnosu na primjenu relevantnog nacionalnog propisa, Sud se mora držati slučaja koji taj sud smatra dokazanim (presuda od 8. lipnja 2016., Hünnebeck, C-479/14, EU:C:2016:412, t. 36. i navedena sudska praksa). Osim toga, iz ustaljene sudske prakse Suda proizlazi da pitanja o tumačenju prava Unije koja uputi nacionalni sud unutar pravnog i činjeničnog okvira koji utvrđuje pod vlastitom odgovornošću i čiju točnost Sud nije dužan provjeravati uživaju presumpciju relevantnosti (presuda od 8. prosinca 2016., Eurosaneamientos i dr., C-532/15 i C-538/15, EU:C:2016:932, t. 28. i navedena sudska praksa).
- 17 U tim okolnostima, na pitanja koja je postavio sud koji je uputio zahtjev valja odgovoriti na temelju pravnog i činjeničnog okvira što ga je on utvrdio.

Prvo pitanje

- 18 Prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 4. točku 6. Okvirne odluke 2002/584 tumačiti na način da mu se protivi zakonodavstvo države članice kojim se prenosi ta odredba, a koje – u slučaju da predaju stranog državljanina koji ima dozvolu stalnog boravka na području te države članice traži druga država članica radi izvršenja kazne oduzimanja slobode koja je tom državljaninu izrečena sudskom odlukom koja je postala pravomoćna – s jedne strane, ne dopušta takvu predaju, a, s druge strane, predviđa samo obvezu pravosudnih tijela prve države članice da obavijeste pravosudna tijela druge države članice da su spremna preuzeti izvršenje te presude a da na datum odbijanja predaje nije osigurano stvarno preuzimanje izvršenja i da se, nadalje, u slučaju da se to preuzimanje kasnije pokaže nemogućim, takvo odbijanje ne može dovesti u pitanje.
- 19 S tim u vezi, najprije, iz članka 1. stavka 2. Okvirne odluke 2002/584 proizlazi da ona ustanovljuje načelo prema kojem države članice izvršavaju sve EUN-ove na temelju načela uzajamnog priznavanja u skladu s odredbama te iste okvirne odluke. U iznimnim okolnostima pravosudna tijela izvršenja, kao što je to Sud već presudio, mogu odbiti izvršiti takav nalog samo u taksativno navedenim slučajevima neizvršenja propisanim tom okvirnom odlukom, a izvršenje EUN-a može se uvjetovati samo jednim od uvjeta koji su ograničavajuće propisani tom odlukom (vidjeti u tom smislu presudu od 5. travnja 2016., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, t. 80. i 82. i navedenu sudsku praksu). Prema tome, dok je izvršenje EUN-a načelo, odbijanje izvršenja zamišljeno je kao iznimka koja se mora usko tumačiti.
- 20 Zatim valja podsjetiti da članak 4. točka 6. Okvirne odluke 2002/584 navodi razlog za moguće neizvršenje EUN-a na temelju kojeg pravosudno tijelo izvršenja „može odbiti” izvršenje EUN-a izdanog radi izvršenja kazne oduzimanja slobode, među ostalim, ako tražena osoba boravi u državi članici izvršenja, kao što je to slučaj u glavnom postupku, i ako se ta država članica „obvezuje” izvršiti tu kaznu u skladu s odredbama svojeg domaćeg prava.
- 21 Dakle, kao što je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 30. svojeg mišljenja, iz samog teksta članka 4. točke 6. Okvirne odluke 2002/584 proizlazi da, kada država članica odluči prenijeti tu odredbu u svoje nacionalno pravo, pravosudno tijelo izvršenja ipak mora raspolagati određenom marginom prosudbe u vezi s pitanjem treba li ili ne treba odbiti izvršenje EUN-a. S tim u vezi, to tijelo mora moći uzeti u obzir cilj koji se slijedi razlogom za moguće neizvršenje navedenim u toj odredbi, koji se prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda sastoji u tome da se pravosudnom tijelu izvršenja omogući da dodijeli osobitu važnost vjerojatnosti povećanja mogućnosti društvene reintegracije tražene osobe nakon isteka kazne na koju je ona bila osuđena (vidjeti u tom smislu presudu od 5. rujna 2012., Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, EU:C:2012:517, t. 32. i navedenu sudsku praksu).
- 22 Iz teksta članka 4. točke 6. Okvirne odluke 2002/584 također proizlazi, kao što je to naveo nezavisni odvjetnik u točki 45. svojeg mišljenja, da odbijanje izvršenja EUN-a pretpostavlja stvarnu obvezu države članice izvršenja da izvrši kaznu oduzimanja slobode izrečenu traženoj osobi, iako se u svakom slučaju sama okolnost da se ta država smatra „spremnom” izvršiti tu kaznu ne može smatrati takvom da može opravdati takvo odbijanje. Iz toga slijedi da svakom odbijanju izvršenja EUN-a mora prethoditi provjera pravosudnog tijela izvršenja mogućnosti stvarnog izvršenja kazne u skladu s njegovim domaćim pravom. U slučaju da se država članica izvršenja ne može obvezati na stvarno izvršenje kazne, na pravosudnom je tijelu izvršenja da izvrši EUN i stoga da traženu osobu preda državi članici izdavateljici.
- 23 Stoga se propisi države članice kojima se prenosi članak 4. točka 6. Okvirne odluke 2002/584 – time što predviđaju da njezina pravosudna tijela u svakom slučaju moraju odbiti izvršenje EUN-a kada tražena osoba boravi u toj državi članici a da ta tijela ne izvrše nikakvu marginu prosudbe i da se ta država članica ne obveže na stvarno izvršenje kazne oduzimanja slobode u odnosu na tu traženu osobu, pri čemu se na taj način stvara opasnost od nekažnjavanja navedene osobe – ne mogu smatrati usklađenima s tom okvirnom odlukom.

- 24 Stoga na prvo pitanje valja odgovoriti da članak 4. točku 6. Okvirne odluke 2002/584 treba tumačiti na način da mu se protivi zakonodavstvo države članice kojim se prenosi ta odredba, a koje – u slučaju da predaju stranog državljanina koji ima dozvolu stalnog boravka na području te države članice traži druga država članica radi izvršenja kazne oduzimanja slobode koja je tom državljaninu izrečena sudskom odlukom koja je postala pravomoćna – s jedne strane, ne dopušta takvu predaju, a, s druge strane, predviđa samo obvezu pravosudnih tijela prve države članice da obavijeste pravosudna tijela druge države članice da su spremna preuzeti izvršenje te presude a da na datum odbijanja predaje nije osigurano stvarno preuzimanje izvršenja i da se, nadalje, u slučaju da se to preuzimanje kasnije pokaže nemogućim, takvo odbijanje ne može dovesti u pitanje.

Drugo i treće pitanje

- 25 Drugim i trećim pitanjem, koja valja ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita imaju li odredbe Okvirne odluke 2002/584 izravan učinak i, ako nemaju, može li se nizozemsko pravo tumačiti u skladu s pravom Unije u smislu da je, ako država članica preuzimanje izvršenja kazne oduzimanja slobode uvjetuje postojanjem pravnog temelja u odgovarajućem sporazumu, članak 4. točka 6. te okvirne odluke sam po sebi međunarodnopravni ugovorni temelj koji zahtijeva nacionalno pravo.
- 26 S tim u vezi, valja istaknuti da Okvirna odluka 2002/584 nema izravan učinak. Naime, ona je donesena na temelju bivšeg trećeg stupa Europske unije, među ostalim, na temelju članka 34. stavka 2. točke (b) UEU-a (u ranijoj verziji Ugovora iz Lisabona). Dakle, ta odredba predviđa da okvirne odluke ne mogu imati izravan učinak (vidjeti analogijom presudu od 8. studenoga 2016., Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, t. 56.).
- 27 Valja dodati da, u skladu s člankom 9. Protokola (br. 36) o prijelaznim odredbama, akti institucija, tijela, ureda i agencija Unije doneseni na temelju UEU-a prije stupanja Ugovora iz Lisabona na snagu zadržavaju svoje pravne učinke samo dok se ne stave izvan snage, ponište ili izmijene provedbom Ugovorâ. Međutim, kao što je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 67. svojeg mišljenja, Okvirna odluka 2002/584 nije bila na taj način stavljena izvan snage, poništena ili izmijenjena nakon stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona.
- 28 Dakle, iako odredbe Okvirne odluke 2002/584 ne mogu imati izravan učinak, u skladu s člankom 34. stavkom 2. točkom (b) UEU-a, ona ipak obvezuje države članice u pogledu rezultata koji je potrebno postići, a odabir oblika i metoda postizanja tog rezultata prepušten je nacionalnim tijelima (vidjeti analogijom presudu od 8. studenoga 2016., Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, t. 56.).
- 29 U ovom slučaju, kao što to proizlazi iz točaka 19. do 24. ove presude, ako nisu ispunjeni uvjeti predviđeni u članku 4. točki 6. Okvirne odluke 2002/584, njezin članak 1. stavak 2. obvezuje države članice da izvrše sve EUN-ove na temelju načela uzajamnog priznavanja.
- 30 U tom kontekstu, valja podsjetiti da, prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, države članice moraju donijeti sve opće ili posebne mjere prikladne za osiguranje izvršenja svojih obveza na temelju okvirne odluke (vidjeti u tom smislu analogijom presudu od 16. lipnja 2005., Pupino, C-105/03, EU:C:2005:386, t. 42.).
- 31 Konkretno, iz ustaljene sudske prakse Suda proizlazi da obvezujući karakter neke okvirne odluke obvezuje nacionalna tijela, uključujući nacionalne sudove, da usklađeno tumače nacionalno pravo. Kada primjenjuju nacionalno pravo, nacionalni sudovi od kojih se zahtijeva njegovo tumačenje dužni su to učiniti u najvećoj mogućoj mjeri u svjetlu teksta i svrhe okvirne odluke radi postizanja rezultata koji se njome želi ostvariti. Ta je obveza usklađenog tumačenja nacionalnog prava svojstvena sustavu uspostavljenom UFEU-om jer nacionalnim sudovima omogućava da u okviru svojih nadležnosti osiguraju punu učinkovitost prava Unije kada odlučuju u određenom sporu (vidjeti presudu od 8. studenoga 2016., Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, t. 58. i 59. i navedenu sudsku praksu).

- 32 Dakako, načelo usklađenog tumačenja nacionalnog prava ima određene granice. Tako je obveza nacionalnog suda da se pozove na sadržaj okvirne odluke kada tumači i primjenjuje relevantna pravila nacionalnog prava ograničena općim načelima prava, osobito onima pravne sigurnosti i zabrane retroaktivnosti. Ta se načela, među ostalim, protive tomu da ta obveza, na temelju okvirne odluke i neovisno o zakonu donesenom radi njezine provedbe, može dovesti do utvrđivanja ili povećanja kaznene odgovornosti onih koji krše njezine odredbe (presuda od 8. studenoga 2016., Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, t. 62. do 64. i navedena sudska praksa).
- 33 Osim toga, načelo usklađenog tumačenja ne može služiti kao temelj *contra legem* tumačenju nacionalnog prava (presuda od 28. srpnja 2016., JZ, C-294/16 PPU, EU:C:2016:610, t. 33. i navedena sudska praksa).
- 34 Međutim, činjenica je da načelo usklađenog tumačenja zahtijeva da nacionalni sudovi učine sve što je u njihovoj nadležnosti, uzimajući u obzir cjelokupno nacionalno pravo i primjenjujući metode tumačenja koje to pravo poznaje, da bi se zajamčila puna učinkovitost predmetne okvirne odluke i da bi se došlo do rješenja koje je u skladu s ciljem koji se njome nastoji postići (presuda od 5. rujna 2012., Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, EU:C:2012:517, t. 56. i navedena sudska praksa).
- 35 U tom kontekstu Sud je već presudio da obveza usklađenog tumačenja nameće nacionalnim sudovima da izmijene, ako je potrebno, ustaljenu sudska praksu ako se ona temelji na tumačenju nacionalnog prava koje nije u skladu s ciljevima okvirne odluke (presuda od 8. studenoga 2016., Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, t. 67. i navedena sudska praksa).
- 36 Sud je također presudio da, u slučaju da nacionalni sud smatra da ne može tumačiti odredbu nacionalnog prava u skladu s okvirnom odlukom, zbog toga što je vezan tumačenjem koje je toj nacionalnoj odredbi dao nacionalni vrhovni sud u presudi o tumačenju, na njemu je da osigura puni učinak okvirne odluke izuzimajući od primjene, prema potrebi i na temelju samostalne ovlasti, tumačenje koje je izvršio vrhovni sud jer ono nije u skladu s pravom Unije (vidjeti u tom smislu presudu od 8. studenoga 2016., Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, t. 69. i 70.).
- 37 Uzimajući u obzir te navode, valja naglasiti da u ovom slučaju – iako obveza nacionalnog suda da osigura punu učinkovitost Okvirne odluke 2002/584 za Nizozemsku Državu stvara obvezu da izvrši EUN ili, u slučaju odbijanja, da zajamči stvarno izvršenje kazne izrečene u Poljskoj – ona nema nikakav utjecaj na utvrđivanje kaznene odgovornosti D. A. Popławskog koja proizlazi iz presude koju je protiv njega 5. veljače 2007. izrekao Sąd Rejonowy w Poznaniu (Okružni sud u Poznańu) i ne može se *a fortiori* smatrati takvom da povećava tu odgovornost.
- 38 Valja još podsjetiti da sud koji je uputio zahtjev, suprotno onomu što je na raspravi predložio Openbaar Ministerie (državno odvjetništvo, Nizozemska), smatra da se izjava kojom je potonji obavijestio pravosudno tijelo koje je izdalo EUN da je u skladu s člankom 6. stavkom 3. OLW-a spreman preuzeti izvršenje kazne na temelju predmetnog EUN-a ne može tumačiti na način da čini stvarnu obvezu Nizozemske Države za izvršenje te kazne, osim ako članak 4. točka 6. Okvirne odluke 2002/584 čini međunarodnopravni ugovorni temelj u smislu članka 6. stavka 3. OLW-a za stvarno izvršenje takve kazne u Nizozemskoj.
- 39 S tim u vezi valja podsjetiti da, u skladu s ustaljenom sudskom praksom, Sud nije nadležan za tumačenje unutarnjeg prava države članice (presuda od 16. veljače 2017., Agro Foreign Trade & Agency, C-507/15, EU:C:2017:129, t. 23. i navedena sudska praksa). Dakle, samo je na sudu koji je uputio zahtjev da ocijeni može li se nizozemsko pravo tumačiti na način koji izjednačava Okvirnu odluku 2002/584 s takvim međunarodnopravnim ugovornim temeljem u smislu članka 6. stavka 3. OLW-a.

- 40 Međutim, Sud, koji nacionalnom sudu treba dati korisne odgovore u okviru prethodnog postupka, ovlašten je dati upute na temelju spisa glavnog postupka kao i pisanih i usmenih očitovanja koja su mu podnesena, tako da omogući nacionalnom sudu donošenje odluke (vidjeti u tom smislu presudu od 17. srpnja 2014., Leone, C-173/13, EU:C:2014:2090, t. 56.).
- 41 U tom kontekstu, s jedne strane, valja istaknuti da, u skladu s uvodnom izjavom 11. Okvirne odluke 2002/584, EUN u odnosima između država članica mora zamijeniti prethodne instrumente o izručenju, uključujući i odredbe glave III. Konvencije o primjeni Schengenskog sporazuma, navedene u točki 3. ove presude, koje se odnose na izručenje. Budući da je navedena okvirna odluka, dakle, zamijenila sve sporazume koji su u tom pogledu postojali između različitih država članica i da ona – pri čemu ima vlastiti pravni režim koji je određen pravom Unije – postoji istodobno sa sporazumima o izručenju koji vežu različite države članice s trećim zemljama, izjednačavanje navedene okvirne odluke s takvim sporazumom ne čini se na prvi pogled isključeno.
- 42 S druge strane, Okvirna odluka 2002/584 ne sadržava nijednu odredbu na temelju koje bi se moglo zaključiti da joj se protivi to da se izraz „drugi primjenjivi sporazum” iz članka 6. stavka 3. OLW-a tumači na način da obuhvaća i članak 4. točku 6. te okvirne odluke, s obzirom na to da bi takvo tumačenje omogućilo da se zajamči da će se mogućnost pravosudnog tijela izvršenja da odbije izvršiti EUN izvršiti samo pod uvjetom da se u Nizozemskoj osigura stvarno izvršenje kazne izrečene D. A. Popławskom i da se na taj način dođe do rješenja u skladu s ciljem koji slijedi navedena okvirna odluka.
- 43 U tim okolnostima, na drugo i treće pitanje valja odgovoriti da odredbe Okvirne odluke 2002/584 nemaju izravan učinak. Međutim, nadležni nacionalni sud, uzimajući u obzir cjelokupno nacionalno pravo i primjenom metoda tumačenja koje su njime priznate, mora protumačiti nacionalne odredbe o kojima je riječ u najvećoj mogućoj mjeri s obzirom na tekst i svrhu te okvirne odluke, što u predmetnom slučaju znači da – u slučaju odbijanja izvršenja europskog uhidbenog naloga izdanog radi predaje osobe protiv koje je u državi članici izdavateljici izrečena pravomoćna presuda kojom se ona osuđuje na kaznu oduzimanja slobode – pravosudna tijela države članice izvršenja imaju obvezu zajamčiti stvarno izvršenje kazne izrečene toj osobi.

Četvrto pitanje

- 44 Četvrtim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 4. točku 6. Okvirne odluke 2002/584 tumačiti na način da dopušta državi članici da odbije izvršenje EUN-a izdanog radi predaje osobe, državljanina druge države članice, u odnosu na koju postoji pravomoćna presuda kojom je se osuđuje na kaznu oduzimanja slobode samo zbog toga što prva država članica namjerava protiv te osobe pokrenuti kazneni progon zbog istih djela kao što su ona zbog kojih je ta presuda izrečena, ako ta država članica sustavno odbija predaju vlastitih državljana radi izvršenja presuda kojima im se izriče kazna oduzimanja slobode.
- 45 S tim u vezi valja utvrditi da članak 4. točka 6. Okvirne odluke 2002/584 ne sadržava nijedan element na temelju kojeg bi se ta odredba mogla tumačiti na način da ovlašćuje pravosudno tijelo države članice da odbije izvršenje EUN-a u slučaju da se novi kazneni progoni – zbog istih djela kao što su ona koja su predmet pravomoćne kaznene presude izrečene u odnosu na traženu osobu – mogu pokrenuti protiv te osobe na njezinu državnom području.
- 46 Naime, usto što članak 4. točka 6. Okvirne odluke 2002/584 ni na koji način ne navodi tu mogućnost, mora se utvrditi da bi takvo tumačenje bilo u sukobu s člankom 50. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, koji osobito predviđa se nikomu ne može ponovno suditi niti ga se može kazniti u kaznenom postupku za kazneno djelo za koje je već pravomoćno oslobođen ili osuđen u Uniji u skladu sa zakonom.

- 47 U tim okolnostima, s obzirom na to da to tumačenje u svakom slučaju nije u skladu s pravom Unije, nije potrebno zauzeti stajalište o tome vodi li ono do moguće diskriminacije između državljanina Nizozemske i državljanina drugih država članica, koja također nije u skladu s pravom Unije.
- 48 S obzirom na prethodno navedeno, na četvrto pitanje valja odgovoriti da članak 4. točku 6. Okvirne odluke 2002/584 treba tumačiti na način da ne dopušta državi članici da odbije izvršenje EUN-a izdanog radi predaje osobe protiv koje je donesena pravomoćna presuda kojom je se osuđuje na kaznu oduzimanja slobode samo zbog toga što ta država članica namjerava protiv te osobe pokrenuti kazneni postupak u vezi s istim djelima kao što su ona zbog kojih je ta presuda izrečena.

Troškovi

- 49 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (peto vijeće) odlučuje:

1. Članak 4. točku 6. Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica treba tumačiti na način da mu se protivi zakonodavstvo države članice kojim se prenosi ta odredba, a koje – u slučaju da predaju stranog državljanina koji ima dozvolu stalnog boravka na području te države članice traži druga država članica radi izvršenja kazne oduzimanja slobode koja je tom državljaninu izrečena sudskom odlukom koja je postala pravomoćna – s jedne strane, ne dopušta takvu predaju, a, s druge strane, predviđa samo obvezu pravosudnih tijela prve države članice da obavijeste pravosudna tijela druge države članice da su spremna preuzeti izvršenje te presude a da na datum odbijanja predaje nije osigurano stvarno preuzimanje izvršenja i da se, nadalje, u slučaju da se to preuzimanje kasnije pokaže nemogućim, takvo odbijanje ne može dovesti u pitanje.
2. Odredbe Okvirne odluke 2002/584 nemaju izravan učinak. Međutim, nadležni nacionalni sud, uzimajući u obzir cjelokupno nacionalno pravo i primjenom metoda tumačenja koje su njime priznate, mora protumačiti nacionalne odredbe o kojima je riječ u najvećoj mogućoj mjeri s obzirom na tekst i svrhu te okvirne odluke, što u predmetnom slučaju znači da u slučaju odbijanja izvršenja europskog uhidbenog naloga izdanog radi predaje osobe protiv koje je u državi članici izdateljici izrečena pravomoćna presuda kojom se ona osuđuje na kaznu oduzimanja slobode pravosudna tijela države članice izvršenja imaju obvezu zajamčiti stvarno izvršenje kazne izrečene toj osobi.
3. Članak 4. točku 6. Okvirne odluke 2002/584 treba tumačiti na način da ne dopušta državi članici da odbije izvršenje europskog uhidbenog naloga izdanog radi predaje osobe protiv koje je donesena pravomoćna presuda kojom je se osuđuje na kaznu oduzimanja slobode samo zbog toga što ta država članica namjerava protiv te osobe pokrenuti kazneni postupak u vezi s istim djelima kao što su ona zbog kojih je ta presuda izrečena.

Potpisi